

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące podmiotu ubiegającego się o wpis

nazwa inicjatywy	Gmina Przyjazna Seniorom - Uniwersytet Trzeciego Wieku w Gniewinie
nazwa podmiotu	Towarzystwo Oświatowe
dokładny adres	ul. Sportowa 1, Gniewino 84-250
gmina	Gniewino
powiat	wejherowski
województwo	pomorskie
telefon	58-670-63-33
adres strony internetowej	-
faks	58-670-63-33
adres e-mail	waldemar.szczypior@gniewino.pl

2. Charakter podmiotu

Obywatele zorganizowani (zaznacz):

- w radach i komitetach utworzonych przez władze publiczne
- w radach i komitetach zorganizowanych z inicjatywy mieszkańców
- zebraniach wiejskich i sołectwach
- w organizacjach pozarządowych
- nieformalnych grupach obywatelskich
- indywidualne osoby

3. Rodzaj(e) podjętych działań na rzecz realizacji potrzeb społeczności lokalnej (zaznacz):

- realizacja zadań publicznych na zlecenie władz lokalnych
- działalność charytatywna i opiekuńcza
- działalność edukacyjna i wychowawcza
- działalność wspierająca rozwój społeczności lokalnej
- działalność na rzecz podniesienia warunków życia
- działalność na rzecz zachowania i rozwoju lokalnych wartości kultury i tradycji

4. Przedmiot działalności

Od 2012r. na terenie wiejskiej gminy Gniewino realizowany jest program różnorodnych zajęć dla seniorów w formie Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Działalność UTW prowadzona jest przez członków, sympatyków i wolontariuszy stowarzyszenia „Towarzystwo Oświatowe” z Gniewina. Centrum Kultury, Turystyki, Sportu i Biblioteka udostępnia bazę lokalową. Seniorzy uczestniczący w projekcie rozwijają wiedzę, pasje oraz tworzą zintegrowaną społeczność. W ramach UTW seniorzy realizują też własne inicjatywy.

5. Opis działań

Cele działania Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gniewinie to:

- włączenie osób starszych do systemu kształcenia ustawicznego,
- upowszechnianie inicjatyw edukacyjnych,
- aktywizacja intelektualna, psychiczna, społeczna i fizyczna osób starszych,
- poszerzanie wiedzy i umiejętności seniorów,
- ułatwianie kontaktów z instytucjami takimi jak służba zdrowia, ośrodki kultury, ośrodkami rehabilitacyjnymi i innymi,
- angażowanie słuchaczy w aktywność na rzecz otaczającego ich środowiska,
- podtrzymywanie więzi społecznych i komunikacji międzyludzkiej wśród seniorów.

Inicjatorami powołania Uniwersytetu Trzeciego Wieku byli sami seniorzy zrzeszeni w gniewińskim kole Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, którzy zwrócili się z prośbą o pomoc w tym zakresie do pracowników Centrum Kultury, Turystyki, Sportu i Biblioteki w Gniewinie. Ostatecznie podjęto decyzję o utworzeniu UTW w ramach struktur stowarzyszenia Towarzystwo Oświatowe. Organizacją zajęć zajęli się członkowie organizacji oraz wolontariusze.

W celu utworzenia UTW Gniewino zostały podjęte następujące działania:

- Zebranie dobrych praktyk wśród UTW z okolicznych miast,
- Nawiązanie współpracy z Kaszubsko-Pomorską Szkołą Wyższą w Wejherowie,
- Przygotowanie dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia działalności:
  - Umowa patronacka z uczelnią KPSW Wejherowo,
  - Regulamin UTW Gniewino,
  - Deklaracja UTW Gniewino,
  - Plan zajęć,
  - Plan wykładów,
  - Lista studentów,
  - Listy studentów na poszczególne zajęcia,
- Zaprojektowanie logotypu, pieczęci, indeksu UTW Gniewino,
- Przygotowanie plakatów i zaproszeń na inaugurację ,
- Zorganizowanie konferencji inauguracyjnej,
- Utworzenie Rady Naukowej UTW Gniewino (profesorowie z KPSW),

- Utworzenie Rady Programowej (osoby bezpośrednio odpowiedzialne za prace organizacyjne),
- Podjęcie współpracy z wykładowcami (lokalni nauczyciele, wykładowcy z pobliskich szkół wyższych oraz przedstawiciele specjalistycznych instytucji jak np. Narodowe Centrum Badań Jądrowych) i twórcami ludowymi w celu ustalenia szczegółów dotyczących zajęć,
- Pozyskiwanie funduszy niezbędnych na działalność – samorząd gminny, powiatowy, sponsorzy,
- Promocja działalności – artykuły w biuletynie gminnym,
- Realizacja harmonogramu wykładów,
- Realizacja harmonogramu wyjazdów studyjnych (np. zwiedzanie elektrowni wodnej).

Stałe zajęcia prowadzone są przez wykładowców wynagradzanych na podstawie umów cywilno-prawnych. Zdarzają się także gościnne wykłady organizowane przez sponsorów lub prowadzone wolontariacko.

Stałe sekcje polegają na organizacji 2-godzinnych zajęć 2 razy w miesiącu. W roku akademickim 2014/2015 stałymi sekcjami są: rękodzieło, sekcja komputerowa, teatralno-kabaretowa, taneczna, malarstwo, fitness, karate, j. rosyjski, aqua aerobik, j. niemiecki, j. angielski dla początkujących i zaawansowanych. 2 razy w miesiącu odbywają się także wykłady o tematyce popularno-naukowej. Przykładowa tematyka wykładów:

- Geografia, historia i społeczeństwo,
  - Dębki- wieś rybacko letniskowa,
  - Pierwsza pomoc,
  - Bracia mniejsi- jak opiekować się zwierzętami,
  - Historia gminy Gniewino,
  - Prawo, spadek, darowizna,
  - Jak dbać o zdrowie,
  - Katastrofy naturalne, kataklizmy i klęski żywiołowe – przebieg, przyczyny i skutki,
  - Elektrownia Wodna- historia i jej istnienie w środowisku,
  - Kaszuby – kraina o niebieskich oczach,
  - Podstawowe zagadnienia związane z elektrowniami jądrowymi,
  - Literatura popularna,
  - Kaszubszczyzna zwyczaje, obrzędy,
  - Ogrody i sztuka japońska,
  - Okręty podwodne,
  - Zdrowie starszych gerontologia ze wskazaniem dla studentów,
  - Prezentacja bukiciarstwo,
  - Dieta dla starszych,
  - Uprawy ekologiczne,
- Media- trzecia władza,

W zajęciach regularnie uczestniczy 74 seniorów z gminy Gniewino.

6. Ocena efektów wdrożenia projektu dla zaangażowania mieszkańców w realizację zadań publicznych

W efekcie realizacji zadania ponad 70 seniorów z terenu gminy Gniewino uzyskało sposób twórczego spędzania wolnego czasu, odkrywania swojego potencjału, rozwoju osobistego. Znaczenie tych czynników jest olbrzymie na terenach wiejskich, na których szczególnie mocno dają o sobie znać negatywne stereotypy dotyczące osób starszych. Duże, spontaniczne zainteresowanie, z którym od początku spotyka się ta inicjatywa potwierdza jej znaczenie dla społeczności lokalnej. Seniorzy zaskakują nie tylko sami siebie, ale także swoje rodziny i organizatorów, np. wystawiając spektakle w j. polskim i rosyjskim. Te działania wzbogacają uroczystości gminne, ale pozwalają uczestnikom także występować na rozmaitych przeglądach w Polsce i za granicą. Spowodowało to wielki wzrost poczucia własnej wartości wśród samych uczestników, ale także w ich najbliższym otoczeniu. Uczestnicy dzielą się swoimi osiągnięciami na portalu społecznościowym, co upowszechnia zasięg projektu.

Wzrost autorytetu i uznania osób starszych idzie w parze z przewycięzeniem ich osamotnienia i poczucia pustki życiowej. Przejawia się to w zaangażowaniu studentów, mnogości ich własnych propozycji zajęć i chęcią do udziału w nich. Zajęcia ruchowe poprawiają także ich sprawność fizyczną i stan zdrowia. Rozmach działania UTW w Gniewinie zaskakuje osoby spoza gminy, ponieważ działają one pod wpływem negatywnych stereotypów. Również gościnni wykładowcy bywają zaskoczeni dociekliwością studentów. Biorąc pod uwagę wiejski charakter gminy i jej peryferyjne położenie, taka forma aktywizacji seniorów ma charakter nowatorski, wciąż rzadko spotykany w małych miejscowościach.

UTW funkcjonuje nieprzerwanie od 2012r. i wciąż rozszerza swą ofertę i liczbę uczestników. Należy stwierdzić, że stopień osiągnięcia zakładanych celów jest większy od początkowych oczekiwań.

7. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Nakłady finansowe UTW sprowadzają się do opłat za zajęcia tematyczne prowadzone dla Seniorów. Roczne nakłady w 2014 roku na działalność UTW (koszty administracyjne oraz zajęcia dydaktyczne) wyniosły 12 400,00 złotych. Powyższe koszty pokrywane są z chesnego oraz opłat za poszczególne zajęcia wnoszonych przez Seniorów, zgodnie z obowiązującymi opłatami na dany rok akademicki.

- Wpisowe - 25,00 zł / jednorazowo dla nowych słuchaczy UTW
- Czesne - 20,00 zł / za 1 miesiąc
- Sekcje językowe (angielski, niemiecki, rosyjski) - 10,00 zł / za 1 miesiąc (bez względu na to czy student uczęszcza na jedną czy więcej sekcji językowych)
- Opłata za sekcję malarską - 50,00 zł / jednorazowo (pierwszy zestaw malarski)
- Opłata za udział w sekcji rękodzielniczej - 10,00 zł / za 1 miesiąc

- Sekcja sportowa (karate, fitness, pływalnia, taneczna) - 10,00 zł /za 1 miesiąc
- Sekcja teatralna – w ramach opłaty za czesne
- Sekcja komputerowa – w ramach opłaty za czesne
- Wykłady tematyczne – w ramach opłaty za czesne

Opłaty studentów pokrywają ok. 1/3 kosztów, jednak nie mogą być większe aby nie stały się barierą dla uczestników. Dodatkowym źródłem finansowania UTW są środki pozyskane przez Towarzystwo Oświatowe – darowizny, 1% itd.

Dodatkowe nakłady to ciągła praca organizacyjna (wolontariat) oraz udostępnianie pomieszczeń na zajęcia, w tym koszty mediów (Centrum Kultury, Turystyki, Sportu i Biblioteka, szkoły, zaprzyjaźnione instytucje), koszty wyjazdów (samorząd).

8. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Podczas realizacji projektu nie napotkano trudności.

9. Zalecenia dla innych podmiotów zainteresowanych wdrożeniem projektu

Dużą wagę należy przywiązywać do pomysłów zgłaszanych przez uczestników, a także uzupełniać zajęcia popularno-naukowe wyjazdami edukacyjnymi, zajęciami ruchowymi, a przede wszystkim – artystycznymi.